

24 KASIM ORTAOKULU REHBERLİK SERVİSİ İLKELERİ

1- Her birey seçme özgürlüğüne sahiptir.

Değişen dünya değişen seçenekler sunmaktadır. Birey kendi hayatı hakkında karar verme özgürlüğüne sahiptir. Karar verebilmesi içinde yeteneklerini, kapasitesini tanıyıp, çevresindeki olanakları bilmesi gerekir. Rehberlik ve psikolojik danışmanın görevi bireyin seçme özgürlüğünü kullanabilmesi için seçenekleri algılayabilmesine ve doğru tercihler yapmasına yardımcı olmaya çalışmaktır.

2- İnsan saygıya değer bir varlıktır.

Rehberliğin temelinde, insan hak ve sorumlulukları ile yakından ilgili demokratik ve insancıl bir anlayış vardır. Saygı, bir başkasını değerli bir varlık olarak algılamak, onun ihtiyaçlarına karşı duyarlı olmak demektir. Danışman ve öğretmenlerin saygı göstergesi öğrencileri ilgi ile dinleyerek onların ihtiyaçlarını anlamaya çalışmak, gerekli gördüğü bilgi ve desteği vermek ve öğrencinin yaşadığı sorunlarını yine kendilerinin çözmelerine yardımcı olmaya çalışmaktır.

3- Rehberlik hizmetlerinden yararlanmak isteğe bağlıdır.

Rehberlik ve psikolojik danışmanın hedefi bireyin iç dünyası ve ihtiyaçlarını anlamak ve bireyin yaşadığı sorunlarını kendinin çözmesine yardımcı olmaktır. Bu nedenle bireyin bu yardımı almada gönüllü ve istekli olması gerekmektedir. Hiç kimseye zorla yardım edilemez. Fakat bazı durumlarda öğretmen öğrenciyi rehberlik servisine gönderebilir ya da öğretmenler sınıf içi rehberlik saatlerinde grup faaliyetleri düzenleyebilirler ve buna bütün öğrencilerin katılması gerekir. Her iki durumda da yapılması gereken yapılacak yardım ya da faaliyette öğrencinin isteğini uyandırmak için ortam hazırlamaktır.

4- Rehberlik hayat boyu yararlanılabilecek bir hizmettir.

Bireyin gelişimi ve özü gerçekleştirme bir hayat boyu sürdüğüne göre rehberlikte sürekli olmalıdır. Rehberlik sadece problemleri durumlarda ya da meslek seçiminde vardır denilirse rehberliğin alanı çok kısıtlanmış olur. Fakat bunun da yanlış anlaşılması gerekir ki bireyin her sorununda rehber öğretmene gitmelidir anlayışı da bireyin bağımlı bir kişilik geliştirmesine neden olur. Kendi başına baş edemediği durumlarda bu servislerden yardım almalıdır.

5- Rehberlik ve Psikolojik Danışma hizmetlerinde gizlilik esastır.

Rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti verilirken bireyin mahremiyetine saygı duyulmalı ve bireyin izni olmadan hiçbir sırrı dışarıya taşınmamalıdır. Eğer bu ilke uygulanmaz ise danışanların danışmana karşı güveni yok olur ve süreç biter. Ayrıca en önemlisi de en temel ilkelerden olan bireye saygı ortadan kalkmış olur.

6- Rehberlik tüm öğrencilere açık bir hizmettir.

İnsan bir ömür boyu gelişme ve değişme yaşadığına göre ve farklı evrelerde farklı sorunlarla karşılaştığı için her an rehberlik ve psikolojik danışma hizmetinden yararlanabilir. Bu hizmetten sadece normalden ayrılanlar, özürli ya da uyumsuz bireylerin yararlandığını düşünmek Rehberlik ve Psikolojik Danışmanın alanını daraltmaktadır. Çünkü normal diye adlandırdığımız bireylerde belli dönemleri daha etkili geçirebilmek için de bu hizmetlerden yararlanabilir.

7- Rehberlik ve Psikolojik Danışma hizmetleri ilgililerin işbirliği ile yürütülmelidir.

Rehberlik uygulamalarında öğrenci ile ilgili herkesin ortak bir anlayış ve işbirliği içinde çalışması gereklidir. Rehberlik ve Psikolojik danışma hizmeti sadece uzman kişilerle etkili bir şekilde yürütülemez. Okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve hatta velilerin ortak bir amacı gerçekleştirmek için uzman kişinin önderliğinde işbirliği yapmaları gerekir. Bu sayede öğretmenler derslerini daha rahat bir ortamda işleyebilir, yöneticiler öğrencilerle daha iyi iletişim kurabilir, ana-babalarda çocuklarını daha iyi anlayarak onlara yaklaşımlarını daha iyi ayarlayabilirler.

8- Rehberlik ve Psikolojik Danışma hizmetlerinde bireysel farklara saygı esastır.

Her birey kendine özgü bir varlıktır; ilgi, yetenek, değer ve tutumları ile başkalarından farklılık gösterir. Farklı ortamlarda yetişmiş bireylerin ihtiyaçları da farklıdır. Bireysel farklara göre hazırlanmış programlarda çeşitlilik ve öğrencilere seçme özgürlüğü sağlayan bir eğitim verimi artırabilir. Rehberlikte de verilecek hizmet bireysel ihtiyaçlara göre ayarlanmalıdır ki etkili olabilsin.

9- Rehberlik ve Psikolojik Danışma hizmetleri hem bireye hem de topluma karşı sorumludur.

Birey danışmana bireysel ihtiyaçları ile toplumun ihtiyaçları arasında uyumsuzluk problemiyle geldiğinde danışman bireyi toplum kurallarına uymaya zorlamadığı gibi topluma rağmen isteklerini gerçekleştirebileceğini toplumsal yasak ve kuralların yanlış ya da gereksiz olduğunu söyleyerek toplum ile bireyi karşı karşıya getiremez. Psikolojik danışmanın amacı bireyin, topluma körü körüne uyum göstermek yerine, dinamik bir uyum gösterebilmesi için gerekli duyarlılığı ve beceriyi kazanmasına yardımcı olmaktır.

10- Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır.

Rehberlik uygulamaları her okulun amaç ve ihtiyaçlarına uygun alanlarda yoğunlaştırılmalıdır. Uygun bir okul rehberlik programı, çevre koşulları ve özellikleri ile öğrenci nitelikleri ve ihtiyaçlarının düzenli ve sistemli olarak değerlendirilmesi temeline dayandırılmalıdır. Okulun etkili bir öğretim programı, etkili bir rehberlik programını gerektirir. Öğretim ve rehberlik hizmetleri karşılıklı olarak birbirine bağlıdır.

Rehberlik eğitimden ayrı fakat eğitim için yürütülen bir hizmettir. Bu nedenle danışmanların eğitim öğretim sürecini ve okul işleyişini bilmeleri yaptıkları görevde daha etkili olmalarına yardımcı olacaktır.

24 KASIM ORTAOKULU REHBERLİK SERVİSİNİN AMACI

Türk Eğitim Sisteminin genel amaçları çerçevesinde eğitimde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri temelde; öğrencilerin kendilerini gerçekleştirmelerine, eğitim sürecinden yetenek ve özelliklerine göre en üst düzeyde yararlanmalarına ve gizilgüçlerini en uygun şekilde kullanmalarına ve geliştirmelerine yöneliktir.

24 KASIM ORTAOKULU REHBERLİK SERVİSİNİN ÇALIŞMALARI

Eğitsel Rehberlik

Her öğrenciye, kendine özgü yetenek, ilgi, meslekî değer, başarı ve motivasyonu oranında eğitim-öğretim uygulamalarıyla uyum sağlaması, özelliklerine ve gelişimine uygun programlara yönelmesi için gerekli hizmetler verilir.

Bu hizmetler;

- a) Öğrencileri okula, okuldaki alanlara, çeşitli etkinliklere, yeni durumlara alıştırmaya ve yönlendirme,
- b) Öğrencilerin etkili öğrenme ve çalışma becerileri geliştirmelerine yardım etme,
- c) Öğrencilerin motivasyonlarını destekleme ve artırma,
- d) Özelliklerine uygun üst öğrenim kurumlarına yönlendirme olarak ele alınır.

Meslekî Rehberlik

Eğitim sürecinde her öğrenciye; meslekî tercih yapması, kendine uygun mesleğe yönelmesi, iş yaşamına ve mesleğe hazırlanması için gerekli rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri verilir.

Bu hizmetlerde aşağıdaki hususlar temel alınır:

- a) Hizmetler bir süreç olarak ele alınır, okul öncesi eğitim ve ilköğretimin başlaması ile birlikte bu hizmetler verilir.
- b) Hizmetlerde öğrencinin içinde bulunduğu gelişim dönemi ve bireysel özellikleri dikkate alınır.
- c) Öğrenciye ve velisine; öğrencinin özellikleri, iş dünyası, meslekler ve bunları edinme yollarına ilişkin güncel bilgiler sistemli olarak aktarılır.
- d) Öğrenci, bir meslek alanı veya mesleği seçme baskısı altında bırakılmaz.

Bireysel Rehberlik

Öğrencinin bireysel ve sosyal gelişimini desteklemek, duygusal sorunlarında yardımcı olmak üzere gerekli rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri verilir. Bu hizmetlerde aşağıdaki hususlar temel alınır:

a) Öğrencilerin davranış, duygu, düşünce ve tutumlarına karşı duyarlık gösterilerek gizlilik ilkesine Özellikle dikkat edilir.

b) Bireysel rehberlik etkinliklerinde öğrencilerin kendilerine ilişkin farkındalık düzeyini yükseltmelerine yardım edilir.

c) Öğrenci herhangi bir sorun ifade ettiğinde, bu alanda psikolojik danışmanın vereceği hizmet, öğrencinin sorununu onun adına çözmesi anlamına gelmez.

d) Öğrenci, sorununu çözme sorumluluğunu üstlenmek durumundadır. Psikolojik danışman, öğrenciyi sorununu çözme çabasında, alanın bilimsel yöntemlerine göre destekler.

e) Psikolojik danışma uygulamalarında, uygulamacının psikolojik danışma formasyonuna sahip olması esastır.

f) Bireysel rehberlik; öğrencilerin sorunlarına yardımın yanı sıra, onların kişilik ve sosyal gelişimlerine ve olgunlaşmalarına destek olmayı ve bu amaca yönelik düzenlenmiş bireysel ve grup etkinliklerini de içerir.

Bireyi Tanıma

Eğitsel, meslekî ve bireysel rehberlik hizmetlerinin sistemli, sağlıklı ve öğrencinin özellik ve gereksinimlerine uygun şekilde verilebilmesi için bireyi tanıma çalışmaları yürütülür.

Bu çalışmalarda aşağıdaki konulara dikkat edilir:

a) Öğrencinin yetenek, ilgi, istek, meslekî değer, başarı gibi bireysel özellikleri ile sosyal, kültürel özellikleri olabildiğince çok boyutlu olarak ele alınır.

b) Bilgilerin toplanmasında, değerlendirilmesinde ve kullanılmasında bilimsel standartlara uyulur.

c) Bu çalışmalarda uygulanan ölçme aracı, yöntem ve tekniklerin kullanılması bir amaç değil araçtır.

d) Bireyi tanıma çalışmalarında temel amaç; öğrencinin kendini tanımasıdır. Öğrenci hakkında elde edilen bilgiler, onun gelişimini desteklemek için kullanılır.

e) Bireyi tanıma çalışmaları bir süreç dahilinde yürütülür.

f) Elde edilen bilgiler bütünleştirilerek değerlendirilir.